

IZAGIRRE'TAR BERNARDINO

Franzizkotarra

Mendata

Mendata: mendi gaiñean dozuz
baserri zuri, ederrak,
garaiaigo zugan sorturiko
mixiolari argiak.
Goi jakituriz argitu dabez
gure Jaunaren asmoak,
eta edestu gizon arteko
Barri Onaren kondairak.

Enbido.

Ez da emen giro, esan oi dabe sarri askotan gure muslariak.

Bai, giroa, giro bigun eta beroa bear dau sagar loreak, sagar gorri ta gozoak emoteko.

Udabarriko eguzki epela bear dau larrosoondoak lore usaintsuak zabaltzeko.

Berarizko giroa bear izan dabe gure leengo baserrietako mutiko eta neskato bigunak euren etorkizuna egiteko, naiz jakituri zelaietan, zein eliz-gaietan eta gizarte-arazoetan.

Izagirre'tar Bernardino aitak, Mendata'ko baserri baten jaiok (1870), giro egokia izan eban Franzizkotarren artean eskolarik onena, azierarik bikaiñena, eta buru argitau sakonena artzeko.

Amairu urtedun zalarik, beste lagun batzuekin, Peru'ra etorri zan.

Barriro esan bearko: beste giro bat, beste mundu bat.

Euskal erri txikietatik emengo lurralde zabaletara etortea, munduaren irudi barria artzea dozu. Gogoa, biotza, irudimena, izate osoa bereziki zabaltzen dira emen.

Giro eta lurralde onetan sustraituko da sakonkiro gure Eusko seme gaztea, eta ementxe ekingo dautso su ta gar bere bizibide barriari.

Idazlaria

"Geroa, alperraren leloa", esan oi dogu gure artean. Geroa ta etorkizuna, urre gorrizko etorkizuna, gizonaren esku dago. Gizon bakoitza da bere etorkizunaren egillea eta jabea, bere aukera eta askatasun osoagaz.

Argi ta garbi ikusten da ori aita Izagirre'ren bizibidean. Jaunagandik datorkion etorri ederrari ezarriko dautso eguneroko indar barria.

Bere buruaren argitasuna, ikasketari ekiteko zaletasuna eta jakintza arazoetarako gaitasuna ikusirik, bere nagusiek

Erroma'ko San Antonio Ikastetxe Nagusira bialtzen dabe, teolojia goi ikasteak egitera.

Barriro be Peru'ra biurturik, emengo Franzizkotarren etxeetan nagusitza artu bearko dau. Bere aginpiderik garrantzitsuena: Probintziala izatea zati on baterako (1918-1928).

Bolivia, Chile ta Ecuador'en Franzizkotarrak daukezan praille alkarteai eliz ikustaldia egiteko agindua apaltasunez arturik, ondo baño obeto bete eban eginbear ori.

Baña gure aita izagirre'ren goi argia, etorri-aldia, idazlari eta edeslari izatea dogu.

Erriaren kondairan ikusiko dau beti errien izate eta izakeraren muiña ta mamiña. Kondairaren bidez erriaren erroetan murgilduko dau bere burua.

Izan be guztiz bearrezkoa da ori eliz eta kristau jardunak burututzeko. Izagirre'k idatzitako liburuak amazortzik gora dira.

Libururik mardulena, benetan, auxe dogu: "Historia de las misiones franciscanas y narracion de los progresos de la geograffa en el Oriente Peruano".

Amalau liburu onetan sakonkiro azaltzen dira 1619 garren urtetik asita, 1921 garren urterarte, lurraralde onetako oiturak eta jazoerak, erri auziak eta jakintzak, larrialdiak eta bearraldiak.

Eta, batez be, mixiolarien egunariak, kristau sinismenari eta bizitzari buruz egiñiko ekiñaldi goragarrienak, eta beste ainbeste idaz-lan eta agerbide jakingarriak.

Olako idaz-lan sakon eta mamintsuak egiteko oso bearezkoa da Kondairaren iturburuetara joatea. Aita Izagirre'k ikasaldi sakonak egin zituan Sevilla'ko "Archivo General de las Indias", liburutegian.

Liburu baliotsu orreik argitaratzeko gogo berroz erre ebazan egunak eta gauak. Aita Manuel'egaz batera oiñez eta errekez ibilliko da Ukayali'ko Mixio bazterrak ezagutzen eta aztertuten. Modu ontan batu ebazan Okopa'ko Museorako erti-lanak.

Ekintza goragari oneik dirala ta "Lima'ko Geografia Lagunartean", partekide aipatua izan zan. Eta bere izena gorenko maillan ibilli zan, bai Peru'ko eta bai nazio-arteko aldizkarietan. Aita Izagirre'ren omenez esan daikegu:

"Goi jakituriz argitu zitun / gure Jaunaren asmoak
eta edestu gizon arteko / Barri Onaren kondairak"

Mendata'ko seme jatorra, idazlari ta edeslari ospetsua Lima'n il zan (1943).